Yolculukta öğle namazını erteleyen, memleketine ulaştıktan sonra ikindi namazıyla birleştiren kimsenin hükmü

[Türkçe — Turkish — تركي]

Muhammed Salih el-Muneccid

Terceme : Muhammed Şahin

Tetkik : Ali Rıza Şahin

2012 - 1433

IslamHouse.com

﴿ أخَّر صلاة الظهر وهو مسافر، ثم جمعها مع العصر بعد رجوعه ﴾

« باللغة التركية »

محمد صالح المنجد

ترجمة: محمد مسلم شاهين

مراجعة: علي رضا شاهين

2012 - 1433

IslamHouse.com

بسم الله الرحمن الرحيم

Soru:

İkindi namazından yaklaşık bir saat sonra memleketine ulaşan, bu arada yolculuğu sırasında memleketine ulaştıktan sonra ikindi namazıyla birlikte birleştirmek sûretiyle kılmak niyetiyle öğle namazını erteleyen bir yolcu, memleketine ulaşmışsa bu iki namazı nasıl kılmalıdır?

Cevap:

Hamd, yalnızca Allah'adır.

Birincisi:

İki namazı birleştirerek kılmak (cem' etmek); İslâm şeriatının yolcuya vermiş olduğu ruhsatlardan (izinlerden) birisidir.Çünkü yolculukta,kolaylığı getiren zorluk ve sıkıntı vardır.Bundan dolayı öğle ile ikindi ve akşam ile yatsı namazlarını birleştirerek, kolayına gelecek şekilde cem-i takdim veya cem-i tehir olarak kılabilir.

Memleketine dönünce ikindi namazı ile birlikte cem-i tehir olarak kılmak için öğle namazını ertelemesinde (geciktirmesinde) bir sakınca yoktur.Çünkü cem-i tehirin câiz olabilmesi için,ikinci namazın vaktinin girişine kadar özrün devam etmesi şarttır. Buradaki özür ise, -içinde bulunduğunuz durum gibi-, yolculuktur.

İbn-i Kudâme -Allah ona rahmet etsin- bu konuda şöyle demiştir:

"Eğer iki namazı, ikinci namazın vaktinde kılarsa, ikinci namazın vaktinin girişine kadar özür (mazeret) kalıcı sayılır.Hastanın iyileşmesi, yolcunun memleketine ulaşması ve yağmurun kesilmesi gibi,eğer özür, birinci namazın vaktinde ortadan kalkarsa, bu takdirde cem' etme sebebi ortadan kalktığı için iki namazı cem' etmesi mübah olmaz.Eğer ikinci namazın vaktinin girişine kadar özür devam ederse,-vakit girdikten sonra özür ortadan kalksa bile-, iki namazı cem' edebilir. Çünkü bu iki namaz, onun zimmetinde yapması gereken iki farz olmuş sayılır."[1]

[1] el-Muğnî; c: 3, s: 140

Bu, iki namazın cem' edilmesi konusundaki hükümdür. Kasredilmesine (yani dört rekatlı olanları ikişer rekat kılmaya) gelince, öğle ve ikindi namazının her birisini, kasretmeden dörder rekat olarak kılar. Çünkü kasrın sebebi; yolculuktur.Memleketine döndüğü için de yolculuk sona ermiştir. Dolayısıyla namazını mukim olarak kılmalıdır.

İlmî Araştırmalar ve Dâimî Fetvâ Komitesi âlimlerine şöyle sorulmuştur:

"Ben yolculukta ve iki namazı birleştirme hükmünde olursam, öğle namazı vakti girdikten sonra onu ikindi namazının vaktine kadar ertelersem,bu arada yerime ikindi namazından hemen önce ulaşırsam, öğle namazını kasrederek (iki rekat olarak),ikindi namazını da tam olarak mı kılmalıyım? Çünkü ben,ikindi namazının vaktinin girişinden önce yerime ulaştım. Yoksa ne yapmalıyım?"

Bunun üzerine komite şöyle cevap vermiştir:

"Öğle namazını dört rekat olarak kılarsın. Çünkü sen, öğle namazını kılmadan önce öğle namazının vaktinde ulaşmış sayılırsın.Dolayısıyla sen, mukim

hükmünde sayılırsın.Öğle namazını kıldıktan sonra ikindi namazını da insanlarla birlikte mescitte kılarsın."[1]

Değerli âlim Muhammed b. Salih el-Useymîn'e -Allah ona rahmet etsin- buna benzer bir soru sorulmuş, bunun üzerine o şöyle demiştir:

"Burada muteber olan şey; namazın kılınmasıdır. Eğer onu mukimlikte yaparsan, namazı tam kılarsın. Yolculukta yaparsan, kasredersin. Namazın vakti ister bu yerde veya bu yerden önce başka bir yerde girmiş olsun, farketmez."[2]

Allah Teâlâ en iyi bilendir.

---

[1] İlmî Araştırmalar ve Dâimî Fetvâ Komitesi Fetvâları; c: 8, s: 151

[2] Mecmû'u Fetâvâ İbn-i Useymîn; c: 15, s: 428